

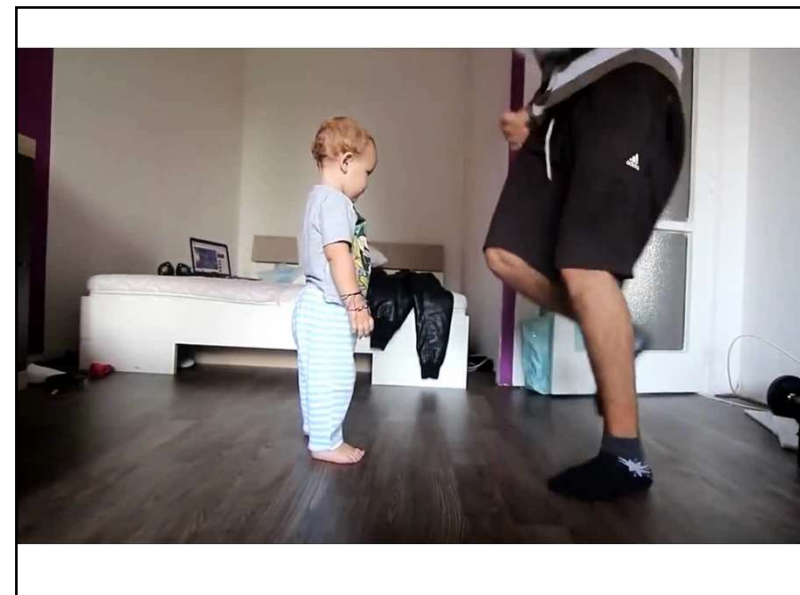
Docentmodeling onder de loep

Jacqueline Evers-Vermeul
j.evers@uu.nl

Universiteit Utrecht

1

2

In veel contexten...

Universiteit Utrecht

3

Observerend leren

- Kijken naar de handelingen van een voorbeeldfiguur
- (Eventueel) luisteren naar wat deze hardop denkt
- Positieve of negatieve consequenties zien: wat levert het op?
- Nabootsen van deze aanpak

= manier van leren waarbij niet **het product**, maar **het proces** centraal staat, de vaardigheid die de leerling zich eigen moet maken

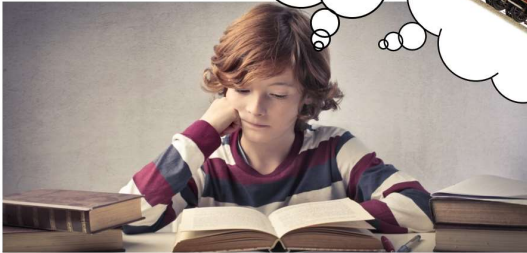
Universiteit Utrecht

4

Leren-door-doen versus observerend leren

Leren-door-doen

- Product & proces
- Overbelasting
- Doen ≠ Leren

5

Leren-door-doen versus observerend leren (2)

Observerend leren

- Proces eerst
- Geen overbelasting

6

Waarom observerend leren?

Inzet van observerend leren leidt tot...

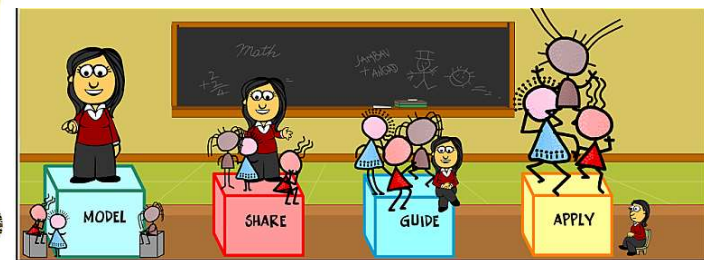
- hogere proces- en productkwaliteit
- minder overbelasting van het werkgeheugen
- meer zelfvertrouwen in het uitvoeren van de taak

Universiteit Utrecht

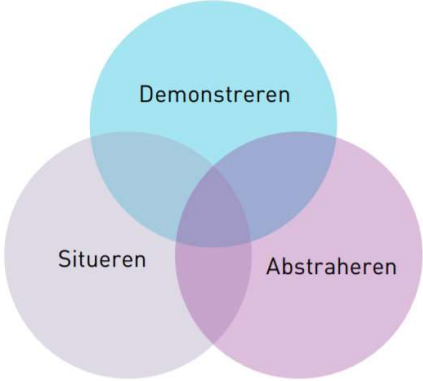
7

Toepassing: Docentmodeling

- **Docentmodeling** is hardop werkend een strategie toepassen zonder interactie met je leerlingen
- Leerlingen observeren, reflecteren en imiteren
- Toepassing idealiter binnen *Gradual Release of Responsibility Model* (Fisher & Frey, 2013; Pearson & Gallagher, 1983)

8

Drie cruciale componenten
(Bogaerds-Hazenberg & Evers-Vermeul, 2020)

The diagram consists of three overlapping circles. The top circle is light blue and labeled 'Demonstreren'. The bottom-left circle is light purple and labeled 'Situeren'. The bottom-right circle is light pink and labeled 'Abstraheren'. The circles overlap in the center and at the intersections of two circles.

Universiteit Utrecht

9

Demonstreren	Situeren	Abstraheren
Laat <i>concrete acties</i> zien: pas de strategie toe op een vooraf geselecteerde tekst. Laat <i>denkstappen</i> zien: verwoord hardop wat je denkt tijdens toepassing van de strategie. Produceer (waar mogelijk) iets zichtbaars (bv. onderstreep de kernzinnen in een tekst; schrijf een samenvattende zin).	Benoem de strategie en leg deze kort uit: hoe heet het en uit welke stappen bestaat het? Verbind de strategie aan recente leerervaringen, voorkennis of interesses van leerlingen. Maak het nut van de strategie duidelijk en beschrijf een doel voor de concrete toepassing ervan, passend bij de leestaken die leerlingen krijgen.	Benoem en bespreek cruciale kenmerken van de gemodelde strategie, zodat leerlingen deze strategie zelf flexibel kunnen toepassen. Maak de overgang tussen demonstreren en abstraheren helder (bv. "Zag je hoe ik eerst... en toen...?"; "Als je later vandaag gaat lezen, probeer dan ook eens..."). Benoem andere contexten waarin de aangeleerde strategie handig is.

10

Verdere aandachtspunten

- Focus op één vaardigheid die je wilt modelen
- Knip deze op in concrete stappen
- Spreek in de *ik*-vorm
- Vermijd tussentijdse interactie met leerlingen
- Durf minder ideale denkroutes te bewandelen...
- ... maar kom uiteindelijk wel bij het juiste antwoord uit
- Maak zelfregulerende opmerkingen: frustratie, peptalks
- Laat leerlingen na afloop reflecteren op wat ze gezien/geleerd hebben

Een geschiedenisleraar in actie:
<http://link.brightcove.com/services/player/bcpid2109637168001?bckey=AQ~~,AAAAPmbRRLk~,C5G7jhYntifLHMZ3Mk1et94EXmm8Be9z&bctid=2469716068001>

Universiteit Utrecht

11

Vorbereiding van docentmodeling in je les

- Bepaal de focus van je les: welke (lees- of schrijf)strategie wil je leerlingen aanleren en welke stappen horen daarbij?
- Kies de materialen die / een tekst(fragment) dat je bij het modelen wilt gebruiken
- Wat ga je vooraf zeggen over (de rol van leerlingen tijdens) docentmodeling (m.n. handig als leerlingen in jouw lessen vooral interactieve onderwijsleergesprekken gewend zijn)?
- Wat ga je zeggen tijdens het modelen?
 - Hoe maak je een koppeling naar stappen uit de strategie?
 - Welk deel van de tekst gebruik je?
 - Welke zelfregulerende opmerkingen zou je kunnen maken?
- Wat vraag je aan leerlingen om ze te laten reflecteren op wat ze jou hebben zien doen / op wat ze geleerd hebben?

Universiteit Utrecht

12